
VIJESTI IZ INOZEMSTVA

KONCERT ZA PAPU U CASTEL GANDOLFU

"Mir je moguć jedino kad svatko, prihvaćajući blago drugih, nastoji pružiti sve najbolje što ima i odgovoriti vlastitom pozivu, spreman na strpljiv i odlučan dijalog"

Castel Gandolfo, 14. 8. 1995. (IKA) - *"Dok se rat, nažalost, rasplamsava u raznim krajevima svijeta, pa i nedaleko od nas ovdje, ima ljudi koji si umišljaju da mogu izgraditi mir ugnjetavanjem i potlačivanjem nacionalnoga i osobnog identiteta. Ovaj nas koncert, međutim, podsjeća da je mir moguć jedino kad svatko od nas, prihvaćajući blago drugih, nastoji pružiti sve najbolje što ima i odgovoriti vlastitom pozivu, spreman na strpljiv i odlučan dijalog. Izvedena su nas djela približila umjetnosti koja, podsjećajući na okvire duboko obilježene kršćanskom vjerom, poziva na izgradnju budućnosti Europe i čovječanstva na velikim ljudskim i evanđeoskim vrijednostima"*, rekao je papa Ivan Pavao II 13. kolovoza nakon koncerta u svom ljetnikovcu u Castel Gandolfu. Koncert su za Papu priredili glazbenici iz cijele Europe i drugih kontinenata okupljeni na 17. *blagdanu glazbe za ujedinjeni svijet*. Te riječi potvrđuju da je Sveti Otac slušajući djela Vivaldija, Locatellija i Bacha, u izvedbi *Glazbene rimske akademije Ottorina Respighija* i pod dirigentskom palicom Alberta *Lysya*, mislio i na tragična zbivanja u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini.

Na susretu, koji je održan u OŠ "Ksavera Šandora Đalskog", sudjelovalo je 15 zborova iz cijele Hrvatske, među kojima je bio i naš zbor *Bijačka vila* iz Kaštela kod Splita. Zbor je pod čvrstom i sigurnom rukom profesora Vladana *Vuletina* izveo sljedeća djela: *Slava Lisinskomu* Jakova Gotovca, *Canite canticum novum* Adalberta Markovića, *Istri* Milivoja Koludrovića i *Introitus iz Requiema u c-molu* Luigia Cherubinija uz klavirsku pratnju Slavenke *Čubelić*.

Teško je opisati oduševljenje koje je nastalo u dvorani nakon nastupa *Bijačke vile*. Osim dugotrajnog pljeska čuli su se poklici bravo, bravo... Zbor je dokazao svojim pjevanjem da ih vodi izvrstan dirigent. Osjetila se kvaliteta u čistoj intonaciji, sigurnosti i lakoći pjevanja, te skladu, punini i boji glasova.

A da je to tako, pokazalo se dan poslije u župnoj crkvi svete Jelene kad je zbor pjevao na svečanoj misi koju je predvodio mjesni župnik. Pjevali smo misu *Svim na zemlji mir veselje* Ive Perana, *Uskrsnu radost* Ive Perana, *Košuta* Franza Schuberta, *Kristu Kralju* Vladana Vuletina. Misa je završila pjesmom *Kraljice neba* koju je pjevala cijela crkva. Poslije mise zbor je još otpjevao *Terra tremuit* Jakova Gotovca. Prisutni u crkvi nagradili su pjevače dugotrajnim pljeskom očekujući još koju izvedbu. Nije bilo moguće više pjevati jer su pjevači bili umorni i iscrpljeni od putovanja i nastupa, jer smo isti dan rano ujutro posjetili naše Hrvatsko Marijansko svetište Majke Božje Bistričke i u 7.30 otpjevali misu sa istim programom. Zborom je ravnao profesor Vladav Vuletin a na orguljama je pratila S. M. Kristijana *Ajuković*.

Želimo da ovaj zbor nastavi putem kojim je do sada išao na slavu Božju i na radost i sreću svoga naroda.

B. A.

KONCERT VA »EHO« U CRKVI SV. KATARINE

U petak, 1. prosinca u crkvi Sv. Katarine održan je koncert Vokalnog ansambla "EHO" na kojem su izvedena djela hrvatskog skladatelja Albe Vidakovića.

Vokalni ansambl "EHO" mladi je amaterski ansambl koji djeluje pri župi Sv. Leopolda Mandića i okuplja djecu i mladež zagrebačke Dabrave. Djeluje u dva dječja zbora, starijeg i mlađeg uzrasta.

Na programu dječjeg zbora mlađeg uzrasta, koji je s radom započeo tek ove sezone, bile su jednostavne liturgijske pjesme: *Prvopričesna*, *O dodi Stvorče* i *Nebo i zemlja*. Zbor ima vrlo lijep i uhu ugodan zvuk koji će se pod vodstvom dirigentice Nevenke *Raguž* sigurno još razviti.

Prva skladba na programu zbora starijeg uzrasta bilo je djelo *Devet marijanskih stihova*, izvedeno uz pratnju orgulja. To su prelijepe, vrlo osjećajne i ljupke melodije posvećene Majci Mariji koje je zbor otpjevao skladno i izražajno. U skladbi *Tulerunt Jesum* zbor je pokazao zadovoljavajuću kvalitetu polifonog muziciranja á cappella. U jednom od najljepših djela A. Vidakovića *Magnificat* do posebnog je izražaja došla subtilnost i osjećaj ansambla za dinamičko nijansiranje. Zborom od njegovog osnutka dirigira Stanka *Košćak*.

Program koji su zborovi izveli bio je vrijedan pažnje, jer je obuhvatio djela hrvatske glazbene baštine koju nemamo prilike tako često čuti na našim koncertnim podijima.

Gost koncerta bio je Neven *Kraljić*, student druge godine orgulja u klasi prof. Jasne *Šumak-Picek*, koji je izveo *Toccatu i fugu u d-molu* J. S. Bacha.

T. K.

PRIKAZI

DUHOVNE POPIJEVKE O. KAMILA KOLBA

Priredili mr. Marija Riman i Petar Antun Kinderić
Riječka tiskara, Rijeka i Franjevački samostan, Trsat Rijeka, 1995.

Nastojanjem mr. Marije Riman i Petra Antuna Kinderića duhovne skladbe Kamila Kolba imaju novu priliku prodrijeti u javnost i tako barem neke neke od njih postati poznatima. To je, naime, već treća zbirka Kolbovih duhovnih skladbi koje su isti priređivači objavili u ediciji *Nova et vetera*.

Ova zbirka sadrži 24 Kolbove popijevke za jedan glas, a 10 za dva glasa. Pratnja je redovno orguljska, ali se u jednoj popijevci pridružuje violina, a u drugoj rog. Solistički glasovi su sopran, alt i bariton, a dvoglasni sastavi su sopran – alt, alt – bariton, sopran – tenor i sopran – bariton. (Kolb je imao baritonski glas!)

34 odabrane popijevke su među 128 onih koje je Kolb namijenio koncertnom, a ne pučkom izvođenju; postavljaju, dakle, veće tehničke zahtjeve. I u ovim popijevkama Kolb se pokazuje kao darovit melodičar i zanimljiv harmoničar.

Notnom dijelu prethodi opsežan tekstovni dio koji se sastoji od 9 cjelina. To su: *Proslav*, *Životopis*, *Popijevke Kamila Kolba* (opća obilježja), *Skladateljski postupci*, *Prikaz odabranih popijevki*, *Popis skladbi za jedan i dva glasa uz pratnju*, *Uz ovo izdanje* (opće napomene), *Sažetak* (na engleskom, njemačkom i talijanskom) i *Literatura*. Muzikološki je najzanimljiviji dio u kojem se ukazuje na Kolbove postupke u melodiji, harmoniji, ritmu, orguljskim dionicama, dinamičkim i agogičkim te oblicima. Kako bi izlaganje

bilo razumljivo i glazbeno manje obrazovanim korisnicima zbirke, priređivači su usputno objasnili i neke teoretske pojmove.

Nikša NJIRIĆ

Ivan Golčić:

HRVATSKE ADVENTSKE POPIJEVKE
harmonizirane za mješoviti pjevački zbor
HRVATSKE BOŽIĆNE POPIJEVKE
harmonizirane za mješoviti pjevački zbor
HKD sv. Jeronima (sv. Ćirila i Metoda)
Zagreb, 1995.

Lijep božićni poklon pjevačkim zborovima pripremili su izdavač i urednici dviju zbirki hrvatskih narodnih popjevaka - adventskih i božićnih. Urednici (I. Golčić i mr. Ante Ložuk D. I.) u Predgovoru, jednakom za obje zbirke, kažu: "Na svijetu, naime, gotovo nema naroda koji je bio toliko zanesen i ponosan vizijom Djeteta i Majke..." U Hrvatskoj, osobito sjevernoj, adventsko i božićno vrijeme su "najraspjevanija razdoblja liturgijske godine".

Kao izvor najčešće su poslužile ove zbirke: *Cihara octochorda* (sva tri izdanja - 1701., 1723. i 1757.), *Pavlinka pjesmarica* (1644), i *Napivi bogoljubnih pisama* M. Jaića (1850). Obradbe popjevaka izrađene su vrlo lijepo, a zborovima ne čine tehničke poteškoće. Među starijim obrađivačima su Vj. Novak, F. Dugan st., R. Matz, V. Žganec i drugi, a od mlađih su najveći prilog dali B. Lazarin, A. Klobučar, M. Martinjak, I. Golčić i M. Vuk.

U prikazu tekstovnih značajki ovih popjevaka mr. Hrvojka Mihanović-Salopek ističe da onim adventskima obilježje daje s jedne strane liričnost (često u dijaloškom obliku), a s druge strane pokorništvu. Adventskih popjevaka ima 64 (14 od njih uz orgulje), a Dodatak sadrži skladbu za mješoviti zbor i orgulje *Magnificat* Branka Lazarina te 12 antifona s pripjevnim psalmima (9 uz orgulje) kojima su autori B. Lazarin, Anđelko Klobučar i Miroslav Martinjak.

Tekstove božićnih popjevaka H. Mihanović-Salopek svrstava u pripovjedne, pastirske (često s elementima komike) i uspavanke. Božićnih popjevaka ima 154 od kojih 7 uz orgulje te jedna tiskana na posljednjoj stranici omota.

Primjedbe koje se ovim zbirkama mogu staviti ne odnose se na glazbu, već na redosljed popjevaka. Bilo bi opravdanije da popjevke nisu poredane po abecedi već da su svrstane po nekom određenom kriteriju (sadržaj, izvođački sastav, regionalno podrijetlo i sl.). Abecedni popis - koji služi praktičnoj svrsi - uvijek se lako može navesti. U ovom prikazu je naveden broj popjevaka, ali da bi se do njega moglo doći, trebalo je popjevke brojiti! Bilo bi, dakle, svrsishodno da su sve numerirane.

Privlačne naslovne stranice izradila je Neda Golubić. Ove će zbirke korisno poslužiti ne samo zborovima, već i glazbeno obrazovanim pojedincima koji to blago hrvatskog naroda žele posjedovati.

Nikša NJIRIĆ

Lovro Županović
TVORBA GLAZBENOG DJELA
Školske novine, Zagreb, 1995.

Tvorba glazbenog djela akademika Lovre Županovića najnovija je knjiga u nizu onih koje se u Hrvatskoj bave tom granom nauke o glazbi. Niz njegovih prethodnika u tom poslu ide od poznatih hrvatskih skladatelja i - ujedno - glazbenih teoretičara F. Dugana st., Zlatka Grgoševića i Mila Cipre kome je autor - kao svom učitelju - posvetio knjigu. A i ova knjiga proizašla je iz autorova ranijeg priručnika *Tvorba muzičkog djela* za nastavnike osnovnih škola (Školska knjiga, Zagreb, 1968).

Novost je ove knjige u tome što je autor pojedine elemente oblika kao i same oblike nastojao ilustrirati (gdjegd je to bilo moguće) usporednim primjerima iz hrvatske svjetovne i duhovne glazbe. Prema tome, bit će korisna i onima koji se pripremaju za crkvene glazbenike.

U pristupu građi autor se više zadržava na manje poznatim primjerima. Temeljno je načelo: početi od doživljaja glazbe i njezina sadržaja.

Knjiga ima tri dijela slikovitih naslova: *Utemeljivanje - Razrađivanje - Nadgradnja* čime se želi istaknuti da se ide od elemenata prema jednostavnim i složenim oblicima. Kako bi izlaganje dobilo na jasnoći, pojedine glazbene pojave uspoređuju se sa sličnima u jeziku i likovnoj umjetnosti.

Vrijedno je istaknuti da autor uvodi u glazbenu terminologiju prikladnije izraze, a predlaže i neke nove, npr. osebnost umjesto nepravilnost, samopjev umjesto solo-pjesma (solo-popijevka), prijelazno-romantični tip dvodijelne pjesme itd.

20. stoljeće nije donijelo nove oblike, pa se i najmodernija djela mogu objasniti postojećim formalnim uzorcima. Osobita pozornost poklonjena je operi *Wozzeck* (1925) Albana Berga (1885 - 1935) zbog osebnih formalnih rješenja: pojedini prizori skladani su u obliku suite, simfonije, fuge itd.

Knjiga je, kao i svi Županovićevi radovi, napisana sustavno i pregledno. Glazbeni stručnjaci ne moraju se složiti sa svim pojedinostima, ali autor za svoja gledišta ima i opravdanja. U svakom slučaju ova je knjiga vrijedan doprinos hrvatskoj stručnoj glazbenoj literaturi.

Nikša NJIRIĆ

U POTREBI SVAKOJ IDITE K JOSIPU
Zagreb 1990.

Zbirka stotinjak lijepih uslihanja zagovorom sv. Josipa. Knjižica za svakoga, zanimljiva i pobudna. Str. 128. Cijena 30,00 kuna.

Narudžbe kod izdavača: Svetište sv. Josipa
47000 KARLOVAC, Boškovićeve 36